

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **N. D. Q.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 1871/5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2012, č. j. OAM-201/LE-BE02-ZA04-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 11. 3. 2013, č. j. 49 Az 31/2012 - 65,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele JUDr. Ireně Slavíkové, advokátce se sídlem Wenzigova 1871/5, Praha, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 8 228 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2012, č. j. OAM-201/LE-BE02-ZA04-2012. Tímto rozhodnutím žalovaný rozhodl o tom, že se stěžovateli podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje mezinárodní ochrana.

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě

„rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Krajský soud se v napadeném rozhodnutí ztotožnil s názorem žalovaného. Důvody, které stěžovatel uvádí, nelze podle krajského soudu podřadit po taxativní výčet důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Shodně se žalovaným dospěl k závěru, že se stěžovatel žádostí o udělení mezinárodní ochrany snaží zakrýt skutečnou příčinu jeho žádosti, kterou je legalizace pobytu na území České republiky. Z výpovědi stěžovatele lze dle krajského soudu dovodit, že důvody pro opuštění země byly ryze ekonomické, což připustil i při výslechu před policií. Pokud stěžovatel nezmínil žádné hrozící nebezpečí v případě návratu do vlasti a takové hrozící nebezpečí neplyne ani z dostupných zpráv ze země původu, nemohl ani soud dospět k závěru, že by v případě stěžovatele bylo na místě udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu. Správné bylo i konstatování žalovaného, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu. Krajský soud tak uzavřel, že instituty zakotvené v zákoně o azylu nejsou určeny k nahrazení prostředků podle zákona o pobytu cizinců, a to zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že stěžovatel si byl vědom toho, že nerespektuje správní vyhoštění a že pobývá na území České republiky nelegálně. Rozhodnutí žalovaného proto shledal v souladu se zákonem.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Uvádí, že byl nucen vlast opustit pro obavy z pronásledování autoritativním režimem. Kvůli kritickým postojům na způsob vedení podniku byl propuštěn, vyjadřoval se negativně i ke členům komunistické strany, což vedlo k jeho následnému vyloučení z této strany. Bylo pro něj obtížné sehnat práci, což vedlo ke zhoršení jeho ekonomické situace, obával se, že bude i nadále pronásledován státními orgány. Z těchto důvodů opustil Vietnam.

Stěžovatel se domnívá, že žalovaný i krajský soud nepřihlédli ke zprávě „Vietnam Human Rights Watch, leden 2011“, přičemž ve Vietnamu jsou osoby vyloučené z komunistické strany diskriminovány a perzekvovány. Domnívá se, že žalovaný i krajský soud hodnotili důkazy pouze v jeho neprospěch, aniž by přihlédli k jeho osobní situaci.

pokračování

Z uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve stručném vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že náležitě zjistil skutkový stav věci, na základě kterého posoudil žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany. Je přesvědčen, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu jsou vydány v souladu s právními předpisy, a proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud neshledal ve skutečnostech namítaných stěžovatelem v kasační stížnosti přesah jeho vlastních zájmů, a to v mezích vymezených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

Dle ustálené judikatury zdejšího soudu je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pocítuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem.

Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu možného porušení práv. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72).

Stěžovatel v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 9. 2012 uvedl, že odjel do České republiky za účelem podnikání. Z důvodů problémů s komunismem nemůže sehnat ve Vietnamu práci a obává se, že by po návratu do Vietnamu mohl mít problémy s režimem. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 24. 9. 2012 upřesnil, že v roce 2000 byl poslán do nově vzniklého závodu daleko od místa, kde žil, odmítl však odjet. To se údajně nelíbilo představitelům komunistické strany. Další problémy měl mít proto, že jeho nadřízený, který však nebyl členem komunistické strany, nesouhlasil s jeho návrhy na provoz podniku. Proto byl propuštěn z práce a jako nečlen komunistické strany nemohl sehnat práci. To byl i důvod, proč odjel v roce 2007 do České republiky.

Dle konstantní judikatury zdejšího soudu nemohou být ekonomické důvody (tj. odjezd „za práci“ či „za účelem podnikání“) důvodem pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany. Ve stručnosti lze blíže odkázat např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43, či ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, nebo rozsudek ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 - 64. Popisované problémy, které stěžovatel s prací dle svého tvrzení ve Vietnamu měl, navíc nebyly zapříčiněny jeho členstvím či vyloučením z komunistické strany. Sám uvedl, že jeho problémy začaly poté, kdy odmítl přeložení do jiného místa práce. Tvrzení stěžovatele, že nemohl najít odpovídající práci, protože není členem komunistické strany, logicky odporuje tomu, že nadřízeným stěžovatele, se kterým měl problémy, byla osoba, které nebyla členem komunistické strany. Nelze ani opomenout, že stěžovatel vlast opustil až po 7 letech od propuštění ze zaměstnání, přičemž neuvedl, že by měl po tuto dobu jakékoliv problémy se státními orgány (viz protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 24. 9. 2012). Dále je možno konstatovat, že ke skutečnostem, které uvedl, nepředložil žádné důkazy.

Udělení mezinárodní ochrany je vyhrazeno zcela výjimečným případům a nelze ji pojímat jako ochranu před jakýmkoliv negativním jevem, jenž se ve vztahu ke stěžovateli v zemi jeho původu odehrává (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46). Není – li stěžovatel spokojen se svým uplatněním na trhu práce ve vlasti či se svojí ekonomickou situací, pouze tato skutečnost nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12 zákona o azylu.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti namítá, že správní orgány ani krajský soud nepřihlíděly ke zprávě „Vietnam Human Rights Watch, leden 2011“. Nejvyšší správní soud z předloženého spisového materiálu ověřil, že stěžovatel tuto námitku uplatnil poprvé až v kasační stížnosti; jedná se tak o nepřipustné novum, k němuž soud podle ustanovení § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlízí. Nad rámec rozhodovacích důvodů však lze poznamenat, že tato zpráva není založena ve správním spise, stěžovatel ji v průběhu řízení sám nedoplnil, nežádal ani doplnění důkazů ze strany žalovaného, přestože byl s výčtem podkladů shromážděných pro posouzení jeho věci seznámen. V kasační stížnosti pouze obecně uvádí, že v uvedené zprávě jsou prezentovány útoky státních orgánů proti politickým aktérům, v průběhu řízení však neuvedl žádné skutečnosti a důkazy, které by osvědčovaly, že je politickým aktivistou. Z údajů uvedených stěžovatelem vyplývá, že hlavním důvodem, proč o mezinárodní ochranu požádal, je nemožnost najít odpovídající práci. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že dle konstantní judikatury zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 - 41).

Dle ustanovení § 14a zákona o azylu se žadateli, který nespĺňuje důvody pro udělení azylu, udělí doplňková ochrana, existují-li v jeho případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je občanem, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Jaké situace jsou podle zákona považovány za vážnou újmu, stanoví taxativní výčet v § 14a odst. 2 zákona o azylu. Stěžovatel však v průběhu řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by mu vážné nebezpečí ve shora uvedeném smyslu hrozilo.

Zdejší soud ověřil, že se žalovaný otázkou udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu dostatečně zabýval, spolehlivě zjistil skutkový stav věci a opatřil si relevantní důkazy. Se stěžovatelem byl pohovor veden na jeho žádost v českém jazyce bez přítomnosti tlumočníka, k protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany neměl žádné připomínky ani nežádal jeho doplnění. Stěžovatel byl seznámen i se zprávami ze země původu, z nichž žalovaný při svém rozhodnutí vycházel. Rozhodnutí správního orgánu je podrobně a srozumitelně odůvodněno a zabývá se všemi stěžovatelem tvrzenými skutečnostmi i ve vztahu k otázce udělení doplňkové ochrany.

Nejvyšší správní soudu současně vyhodnotil, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem neodchyluje od výše uvedené konstantní judikatury. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

pokračování

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovená zástupkyně stěžovatele, JUDr. Irena Slavíková, advokátka se sídlem Wenzigova 5, Praha, zaslala Nejvyššímu správnímu soudu vyúčtování, v němž si nárokuje odměnu za tři provedené úkony právní služby, kterými jsou dvě právní porady s klientem dne 15. 4. 2013 a 22. 4. 2013 [§ 11 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a písemné podání soudu nebo jinému orgánu ve věci samé [dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za každý úkon právní služby v dané věci náleží ustanovené zástupkyni mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. g), ve spojení s § 7 bodem 4. advokátního tarifu], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že zástupkyně stěžovatele učinila ve věci dva úkony právní služby spočívající v poradě se stěžovatelem dne 15. 4. 2013 a sepisu kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud z předloženého spisového materiálu rovněž ověřil, že kasační stížnost byla sepsána již dne 19. 4. 2013. V projednávané věci proto nevzal zdejší soud za prokázané, že by porada s klientem dne 22. 4. 2013, kterou si ustanovená zástupkyně jako úkon právní služby účtuje, měla jakýkoliv odraz v učiněném podání a bylo by ji proto možné hodnotit jako důvodně provedený úkon. Z uvedeného důvodu odměnu za poradu dne 22. 4. 2013 nepřiznal.

Celkem tedy ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží za dva úkony právní služby odměna ve výši 6 800 Kč. JUDr. Slavíková je plátcem DPH, částka 6 800 Kč se proto zvyšuje o DPH 21 %. Výše odměny za provedené úkony právní služby tedy činí celkem 8 228 Kč. Tato částka bude zástupkyni stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu